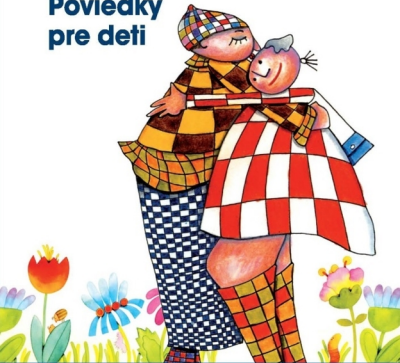

Trapoška

**Povedky
pre deti**

Trapoška

Trapoška

**Povedky
pre deti**

© Perfekt 2008

Illustrations © Kolektív autorov, držiteľov Detskej ceny BIB a nominovaných na túto cenu v rokoch 1993 až 2007.

Texts © Maroš Andrejčík, Ján Beňo, Jana Bodnárová, Katarína Červenáková, Gabriela Futová, Peter Gibey, Katarína Gillerová, Ladislav Hanus, Vladimír Hanuliak, Marta Hlušíková, Jana Juráňová, Štefan Kohári, Jozef Kollár, Miroslava Kotrusová, Pavol Matula, Ján Milčák, Dagmar Pokorná, Paulína Prášilová, Jozef Puškáš, Anna Robertová-Michalová, Ľubica Suballyová, Petra Švajdová, Kalo Uhrík, Lucia Vážanová

Vyšlo s príspevím Protidrogového fondu.

Trapoška

Poviedky pre deti . 4. ročník

Autori textov: Maroš Andrejčík, Ján Beňo, Jana Bodnárová, Katarína Červenáková, Gabriela Futová, Peter Gibey, Katarína Gillerová, Ladislav Hanus, Vladimír Hanuliak, Marta Hlušíková, Jana Juráňová, Štefan Kohári, Jozef Kollár, Miroslava Kotrusová, Pavol Matula, Ján Milčák, Dagmar Pokorná, Paulína Prášilová, Jozef Puškáš, Anna Robertová-Michalová, Ľubica Suballyová, Petra Švajdová, Kalo Uhrík, Lucia Vážanová

Vydal Perfekt, a. s., Karpatská 7, 811 05 Bratislava 1,
ako svoju 519. publikáciu a 8. publikáciu v edícii Fífikova knižnica.
Prvé vydanie

Zodpovedná redaktorka: Magdaléna Gocniková
Jazyková redaktorka: Viera Gründlerová
Grafická úprava: Kristína Vozáková
Zalomenie: Marián Hatvani – SAM SIGNUS
Tlač: Alfa print, spol. s r. o., Martin

ISBN: 978-80-8046-423-3

www.perfekt.sk
www.fifik.sk

Gabriela Futová

Trapoška

– Choď sa učiť! – otcov hlas ma prikvačil rovno vo dverách. Nahne-vane som na neho zazrela.

– Doteraz som sa učila, – reagovala som hneď podráždene. – Potrebujem si dať prestávku.

Nečakala som na odpoveď a zmizla preč. Cestou do kuchyne som minula mamku, opäť upratovala. Vyčítavo som na ňu pozrela. Nemu-sela som ani nič povedať, mamka presne vedela, prečo zazerám aj na ňu. Len sklopila oči a ďalej leštila vyleštené zrkadlo. Nikdy sa ma ne-zastane, prebleslo mi hlavou. A pritom je svedkom, že sa už dve hodiny poctivo biffujem. Otcovi to však nestačí. V podstate ma núti učiť sa takmer vždy. Ak by som nemusela spávať, tak by to bolo určite aj v noci. Netuším, prečo je učením taký posadnutý. V podstate sa doma ani o inom nerozprávame. Len: – Učila si sa? Choď sa učiť! Prečo sa neučíš?

A pritom ma do učenia vôbec nútiť netreba. Ide mi to celkom fajn. To len otec, vysokoškolský profesor, má pocit, že sa učím primálo. Darmo som mu vysvetľovala, že lepšie známky ako jednotky sa už nedajú získať. Nechápem ani mamku. Otcovi neodvráva, bez slova splní každý jeho príkaz. To by som ja nedokázala. Mať takého muža, už by som s tým niečo robila. Mamka sa však so mnou na túto tému odmieta rozprávať. A to aj napriek tomu, že keď je otec na služobnej ceste, doma máme raj na zemi. Nijaké: – Choď sa učiť! – žiadne príkazy ani zákazy. Jednoducho totálna pohoda.

Niežeby som otca nemala rada, ale... Skrátka, ide mi na nervy. Večne poučuje a mudruje. A to jeho: – Choď sa učiť! – ma vytáča do nepříčetnosti.

Zato v škole, v škole je super. Možno preto, že sedím s najlepšou babou na svete. Volá sa Marína. Za meno sa príšerne hanbí, ale mne sa náhodou páči. Kamarátíme sa od nepamäti, domov k nim chodievam ako... domov. Dokonca sa tam cítim lepšie ako u nás. Jej oco nás ne-sekíruje, je to až závi-deniahodný pohodák. Naopak jej mamina je trochu nerváčka, ale to len keď má veľa práce. Tej má síce veľa takmer stále, ale to sa dá zvládnuť.

S Marínou si rozumieme aj bez slov, bavia nás rovnaké veci a vytá-čajú presne rovnaké nezmysly. Ako naposledy. Šibnutá upratovačka v našej škole. Zabudla som si v lavici peračník a v ňom kartu na obed. Vrátila som

sa po ňu, ale to už v našej triede upratovala tá ohava. Na-vrieskala na mňa a ja som sa normálne rozrevala. Ani som už potom nešla obedovať, čo Marínu tak našťvalo, že ju išla špehovať. Priznám sa, išla som aj ja. Marína zistila, v ktorej triede upratuje, pootvorila dvere a z plných pľúc zrevala: – Si mrcha! – A potom utekala preč raketovou rýchlosťou. Ledva som jej stáčila. Jasné, že nás upratovačka nestihla. Na schodoch som sa skoro pocikala od smiechu, bola som spokojná a ka-moškou úplne unesená.

Vlastne sa to týmto začalo. Naša súkromná vojna s upratovačkou. Možno by sa nespustila, keby sa do mňa tá nervózna ženská nepustila ešte raz. Dokonca hneď na druhý deň. Umývala chodbu pred triedou a ja hlava zábudlivá som sa vracala po mobil. Nechala som ho v lavici. Marína ma už prezýva Skleróza, lebo naozaj stále niečo niekde nechávam. Upratovačka sa do mňa pustila len preto, že som dvoma skokmi prebehla po mokrej dlážke. Dajsamisvete! Veď sa nič nestalo. Tá žena úplne hysterčila. Vrieskala na mňa ako zmyslov zbavená, ba sa na mňa zahнала aj metlou. Baba šibnutá!

– Asi jej fakt preskočilo, – skonštatovala Marína. A hneď aj vymyslela pomstu.

Zamaskovala sa do roláka, na hlavu si dala svoju šiltovku, vybehla späť k triede a o chvíľu sa s úsmevom na tvári vrátila.

– Tak. A má to!

– Čo si urobila? – od zvedavosti som sa až triasla.

– Prebehla som cez chodbu a akože náhodou som jej skopla vedro s vodou. Aspoň má čo utierať, krava!

– Dobre si jej dala, – pochválila som ju a myslela som to vážne. – Čo sa má do mňa len taká nejaká upratovačka obúvať.

Od toho dňa sme mali novú zábavu. Pomstychtivosť nám zachutila natoľko, že sme každý deň vymýšľali nejakú lotrovinu. A skúšali ju na upratovačke. Pokrikovali sme na ňu nadávky, pravda tak, aby nás ne-videla, rozsykali odpadky na miestach, ktoré už upratala, a tak podobne. Najväčšou odmenou bol pre nás jej nahneváný krik a hromčenie.

– Mala si sa lepšie učiť! – zaklincovala ju raz Marína.

– Nebolo treba za chlapcami behať! – pridala som sa ja. Pripadala som

si náramne vtipná.

Zato doma bolo viac ako chladno. Niečo sa dialo, ale netušila som čo. Mama chodievala ešte mlkvejšia, otec do mňa skákal ešte častejšie a jasné, stále ma posielal učiť sa. Išiel mi už tak na nervy, že keď bol doma, takmer som nevychádzala z izby. Aj cez dvere som však počula, ako nadáva mamke do hlúpych. Bolelo ma to. Moja mama nie je hlúpa. Len je trochu zakríknutá. Raz som aj vybehla a zastala sa jej, ale akurát čo som od otca zlízla zaucho. Vraj sa nemám starať do dospeláckych záležitostí. Akoby som bola úplne malé decko. Pritom pôjdem o dva roky na strednú, som už dosť veľká, aby som kadečo pochopila.

– Mami, prečo je na teba oco taký zlý? – opýtala som sa mamy raz večer, keď bol otec niekde von so svojimi akademikmi. – Prečo ťa už nemá rád?

Mama si zahryzla do pery.

– Myslím, že ma má rád. Len... Nevie mi to dať najavo. Inak by sa o nás nestaral.

– Ale veď aj ty sa staráš, nielen on. Chodíš do práce a doma drieš len ty. On len kričí a sedí pri počítači.

– Krivdíš mu, – stále sa otca zastávala mama. – Otec je skvelý a vážny človek. Pracuje ťažko a veľa, doma si predsa musí oddýchnuť.

– A ty nepracuješ ťažko? Tiež si predsa na vysokej škole, musíš teda pracovať minimálne tak ťažko ako on.

– Zlato, nechaj to tak, – vzdychla mama. – Veci sú, ako majú byť. Ja som spokojná.

Chcela som ešte niečo povedať, ale mama mi posunkom dala najavo, že stačilo. Rešpektovala som ju. Téma otec a jeho chyby je pre ňu stále neprijateľná. A pritom na fotkách z mladosti vyzerajú takí šťastní!

Kúsok, ktorý sme vyviedli upratovačke nasledujúci deň, bol asi najlepším, čo sa nám dovtedy podaril. Zamkli sme ju v našej triede. Marína si všimla, že žena nechala vo dverách kľúč, vystriehli sme vhodnú chvíľu a cvak! Už bola vo väzení. Najprv len neveriacky stláčala kľúč-ku, po chvíli začala klopať a búchať. O päť minút už trieskala ako divá.

Domov?

– Čosi! – zaťukala som si na čelo. – Foter je dnes doma celý deň. Mama sa mi ráno zdala veľmi smutná. Počkám ju pred školou.

– Prečo pred školou?

– Veď som ti vravela. Mám prísny zákaz vyrušovať našich na pracovisku. Foter zakázal. Asi by ho to vyrušilo v jeho akademickom rozmýšľaní.

– Aj mamu? – čudovala sa Marína.

– Čo ja viem? Otcov zákaz platí aj na ňu. Nesmiem ísť ani za ňou, lebo do práce vraj decká za rodičmi nemajú čo chodiť.

– Ja za našimi chodievam.

– Viem, ale vaši sú iní. Idem, lebo mama odíde a minieme sa. Chcela by som s ňou ísť na zmrzku.

– Čau.

– Čau.

Pridala som do kroku. Čoskoro som sedela pred bránou školy na múriku. Hľadela som do neba a hompálala nohami. Pozrela som na ho-dinky na mobile. Mama už mala skončiť. Stále sa však neukázala. Cinkla som jej na mobil, ale nezavolala mi späť. Prezváňala som jej zas, a nič. Po pol hodine som začala byť nervózna. Znovu som jej zazvonila, ale mama telefón nedvihla. Ešte aby sa jej tak niečo stalo. Napriek otcovmu zákazu som vošla do školy. Za okienkom sedela vrátnička.

– Dobrý deň, môžete mi, prosím, povedať, či už odišla pani De-meterová?

Vrátnička nahliadla do papierov.

– Nie je odpísaná. Zrejme bude niekde v budove. Môžeš ísť za ňou.

Keď môžem, tak môžem, pomyslela som si. Pre istotu som sa však spýtala na cestu k laboratóriám. Vrátnička mi ochotne poradila. Zrejme som na ňu pôsobila nevinne, lebo sa dokonca na nič nevypytovala.

Vo výťahu som si predstavovala mamu. V bielom plášti za stolom nad mikroskopom, alebo možno so skúmavkami v ruke. Tá bude prekvapená!

Dvere som našla raz-dva. Ani som nezaklopala, len som ich po-tichu

otvorila. Mama bola ku mne otočená chrbtom. Nemala na sebe žiadny plášť, len rifle a tričko. Kľačala na kolenách a usilovne niečo zoškrabovala zo zeme. Vedľa nej stálo vedro s vodou.

– Zastupuješ upratovačku? – ozvala som sa veselo.

Mama akoby skamenela. Úplne znehybnela. Zdalo sa, akoby ani nedýchala.

– Mami?

Pomaly sa dvihla zo zeme a obrátila sa ku mne.

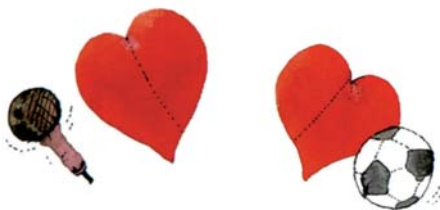
– Áno. Zastupujem, – odpovedala mrazivo.

– To nemohli poprosiť nejakú inú upratovačku? Prečo to dali tebe?

– Lenka, ja som tá nejaká iná upratovačka.

Srdce mi na chvíľu prestalo biť. Tak pre toto som nesmela za mamou do práce... Pocítila som prudké výčitky svedomia. Upratovačku v škole som nazvala spodinou a moja mama je na tom úplne rovnako. Ona predsa nie je spodina. Je milá, múdra a šikovná, a že sa živí upratovaním...

Na druhý deň som našej upratovačke tajne zavesila na vedro čoko-ládu s veľkým nápisom: – Prepáčte.

Maroš Andrejčík

Bardi

Časť prvá

Všetci sme sa stretli na školskom dvore začiatkom septembra. Mal som desať rokov, niektorí jedenásť a Teo Pokorný deväť. Mal vysoké IQ a bol vpredu. Neskôr nás presvedčil o opaku. Ale to až neskôr. Vôbec sa nám nepodobal a nestíhal! Sedem rokov mal z nás Fero Beňačko. Kvôli nemu nás asi dali do 5. B. Mne to bolo jedno, aj keby som nastúpil do géčky! Tešil som sa na školu a celé letné prázdniny som nemyslel na nič iné. Aj preto mi uletel Andy z kletky. Andy bol môj papagáj, ktorého mi otecko kúpil, keď som mal piate narodeniny a deň predtým som po dlhom čase umyl riad. Dokonca som ho aj odložil, ale to preto, lebo som vedel, že dostanem Andyho.

Triedna učiteľka, volala sa slečna Rúžová, bola milá. Neviem, kto dáva ľuďom mená, keď sa im tie mená vôbec nehodia. Teo vôbec nebol pokorný, skôr hlúpy a slečna Rúžová bola chudá, akoby prehltla pra-vítka, a to sa jej zachytilo v hrudnom koši, a nie a nie sklznúť do žalúdka. A možnože ani nemala žalúdok, preto bola taká štíhla. Mala by sa skôr naozaj asi volať Milá. Fera Beňačku sme začali prezývať Omáčka, pretože na desiatu si nosil bagety a tatárska omáčka mu s kaž-dým chutným zahryznutím skončila na košeli.

To bola mužská časť našej skupiny. Založili sme ju hneď ráno druhého

septembra. Chcela k nám patriť tiež Laura Smolenická. Mala však smolu, pretože dievčatá boli dievčatá a my sme potrebovali mať pevné základy.

Nazývali sme sa Bardi, pretože Teo to niekde vyčítal, že bardi sú umelci. Neviem v kom videl umelca cez tie svoje hrubé, deväťdesiat-päťkové okuliare. Asi seba! No bardi vraj boli i vyjednávачmi vo vojnách.

Školský dvor bol jeden, ale využívali ho dve školy naraz. Jedna štátna, druhá súkromná. Ešte vám nepoviem, do ktorej chodím, no po-viem vám, že obe školy medzi sebou súperia! A tá naša chce byť vždy najlepšia.

Do druhej, konkurenčnej, chodia krajšie dievčatá. Na to som prišiel neskôr. Dovtedy sa mi páčili papagáje a motorky. A ešte niečo som zabudol! Predstaviť sa vám.

Volám sa Alex, no všetci ma volajú Andersen. Neviem prečo. Mám vraj bujnú fantáziu.

Časť druhá

Zo stredy na štvrtok sa mi snívalo, že sa Andy vrátil. Vraj sa sny vtedy splnia. Neverím na sny a neverím, že sa Andy vráti. Ponáhľal som sa do školy, pretože sme na školskom dvore hrali futbal s konkurenčnou školou. Chceli sme zápas odohrať čím skôr, pretože jeseň nás trápila svojím plačom. Vždy pršalo. Vždy vtedy, keď sme v škole mali naplá-novanú akciu vonku.

– Pozri sa Andersen, ak ma nechcete vziať medzi seba, dokážem ti, že k vám patrí! – povedala mi Laura počas veľkej prestávky.

– Sleduj! – prudko vykročila k najväčšiemu tučkovi na chodbe. – Tak čo, šašo, komu si sa to chválil, že spolu chodíme?

Tučko nestihol zavrieť ústa, nestihol prehltnúť desiatu. Dostal päťou do pleca. Až keď sa prebral, uvedomil si, od koho dostal. Laura už dávno stála predou mnou. Škerila svoj pehavý nos a ja, keď som nechcel dostať po tom svojom, musel som jej sľúbiť členstvo v skupine Bardov.

– Nebude to pre teba ľahké. Musíš splniť ešte zložitú úlohu! – upozor-nil som Lauru a bol som si istý, že ju nesplní. Lenže Laura sa zahan-biť neda-

la. Keby nemala dlhé vlasy, povedal by som, že je naozaj chlapec. Stretli sme sa po škole v rozostavaných garážach.

– Zajtra, cez veľkú prestávku pôjdeš do chlapčenských záchodov a vykonáš tam... hm, ako sa to povie? – Teo sa zastavil a so svojím vysokým IQ rozmýšľal, ako má byť slušný. Očami gúľal po nás, akoby po-hľadom pro-sil – pomôžte mi!

– Proste sa vycikáš do pisoára. A budeš stáť, ak sa chceš podobáť nám chlapcom! – dokončil to za neho Fero Tatárska omáčka.

Doma som sa tešil na zajtrajší deň. Vo svojej izbe som si predstavo-val Lauru, ako sa pripravuje na ten vysoký pisoár.

Mama plakala za stolom v kuchyni. Nevedel som, čo sa stalo. Až keď mi vtisla do rúk mokrý papier, pochopil som. Môj otec nás opustil.

Na studené okno som priložil svoj pehavý nos. Vonku ešte stále pršalo.

Andy sa dnes už isto nevráti!

Časť tretia

Dnes k nám do triedy prestúpila Dáša z konkurenčnej školy. Vraj sa jej v bývalej triede nepáčilo. Zástupca školy ju predstavil narýchlo vo dve-rách so slovami: – Toto je Dáša, ostatné nechávam na ňu. Nech sa predvedie!

Dáša nás zaujala ihneď. Boli sme najprv zvedaví, ako nás prekvapí Laura na chlapčenskom záchode.

Neprekvapila nás. Keď videla na veľkej prestávke, ako sa Dáša predvádza, vyzvala ju na súboj. Dáša jej vznešene povedala: – S deťmi sa nebijem! – a odišla. Bojovníčku Lauru to neodstavilo.

Dáša nám medzitým stihla ukázať fotky a videá, aké mala v mo-bilnom telefóne. Trénovala balet. Teo si dokonca stiahol z nosa oku-liare a čakal, kedy sa objaví záber, na ktorom sa Dáši nadvihne tá páperová sukňa. Nič však nevidel. Fero Beňačko so seba kydal tatársku omáčku a ja som sa do Dáše zaľúbil. Myslel som si, že to vydržím, no svrbenie v žalúdku bolo silnejšie.

– Páčim sa ti? – vztýčila ukazovák a pichla ma ním odspodu do brady.

Nadvihla ju a dala mi na chvejúce sa pery bozk. Bol to prvý bozk od dievčaťa. Raz sme si to už nacvičovali. Teo skúšal bozkať Fera a ten zasa mňa! Bola to fraška.

Laura sa postavila do bojovej pozície. Chcela zbiť Fera, no to sa jej nepodarilo. Potom šiel Fero pred zástupcu školy, pretože zbil Lauru. Dostal napomenutie. Ak bude mať ešte raz s niekým konflikt, skončí s dvojkou zo správania! Je ešte len september.

Prefíkaná Laura sa spojila so šiestakmi z konkurenčnej školy. Tí si počkali pri garážach Fera, a keď si chudák hladný rozbaľoval bagetu, napadli ho odzadu. Traja mali problém zložiť ho. Nakoniec Fero prehral a dostal nakladačku.

Dáša mi dala telefónne číslo. Večer som jej zavolať. Konečne som zaspával pokojne. Nemyslel som na otca, nemyslel na Andyho.

Len mama ešte stále oplakávala mokrý list.

Časť štvrtá

Boj o česť sa ešte zďaleka neskončil. Lauru sme odpísali na celej čiare. Prijali sme medzi seba Dášu. Teo bol rád, ale Fero s tým nesúhlasil.

– Kvôli ženám má môj otec doma problémy! Ja mám len jedenásť a už ich mám tiež! Ona medzi nás nesmie!

Vysvetlil som Ferovi, že to všetko je taká sprostá hra.

– Veď aj tvoj otec odišiel kvôli inej žene!

– Toto si mu nemal robiť. Je to ešte čerstvé! – napomenul ho Teo.

Pochopil som, prečo má Teo vysoké IQ. Nevynikal silou, ale rozu-mom. O Ferovi som to povedať nemohol! Nazlostil ma! Povedal som si, že sa s ním nebudem tri dni rozprávať.

– Musíme medzi sebou komunikovať! – zlostil sa Teo a mal pravdu. – Ak uvidí Laura a jej šiestaci, že sme rozhádaní, dosiahne svoje. Ja proti vám obom nemám nič, no mali by ste byť opäť bratia! – dohovoriť Teo a tváril sa vážne.

Až teraz som pochopil, čo slovo Bard znamená. Teo je poslom mie-ru. Možnože raz, keď bude dospelý, sa mu to IQ bude zvyšovať a on získa Nobelovu cenu za mier.

Po škole sme sa všetci zhromaždili v garážach. Fero mi najprv ne-chcel podať ruku, na znak zmierenia. Aj si do nej napľul, lebo si myslel, že mu svoju ruku nepodám. Mýlil sa! Videl, že nie som mäkkýš. Na-koniec sme sa i tak zmierili, pretože Fero si odo mňa vyžobral žemľu, ktorú som mu na druhý deň doniesol do školy. Vybabral som s ním. Nebola v nej tatárska omáčka. Ale jemu to neprekážalo. I tak ju zjedol.

Laura sa nám Bardom vyhrážala, že po škole si nás podá s tou svojou vydatenou skupinkou z konkurenčnej školy.

Potom si nás počkali a začali hneď provokovať.

- Ó, Dáša, ako sa má otecko? – pýtal sa mojej Dáše jeden zo šiestakov.
- Má sa dobre! – odpovedala mu Dáša.
- Bodaj by sa nemal, keď jeho dievčatko chodí už do tej istej školy, v ktorej je zástupca riaditeľa! – dodal iný šiestak.
- To si nám nepovedala, že si tlačienka! – obrátil sa Fero Omáčka smerom k Dáši.
- Teraz to neriešme! – vravel som Ferovi.
- Prečo by sme to nemali riešiť? – oponoval mi.
- Čo od nás chcete? – zamiešal sa do rozhovoru roztrasený Teo.
- Chceme vás zbiť! – povedala sebavedomá Laura.
- To nebude také ľahké! – dokončil Fero a ihneď sa vrhol na jedného z tých šiestakov.

Aj ja som sa tiež po jednom zahnal. Teo stihol utiecť. Laura sa za ním rozbehla. Dáša stála ďalej, aby ju nezasiahla nejaká rana. Laura sa vrátila naprázdno, Teo jej utiekol, tak začala do Dáše. Tá vyskočila, urobila vo vzduchu šnúru a Lauru štvorlalo do pleca. Lauru to odstavilo. Šiestaci sa nastrašili a utiekli.

- Ako je to s tým prestupom na našu školu? – pýtal som sa nesmelu Dáše.
- Všetko je pravda! Môj otec je zástupca a chcel ma mať na očiach! – priznala sa.
- Ak sa u otca prihovoriš za mňa, aby mi nedal dvojku zo správania, môžeš s nami ostať. Ak nie, tak OFF! – dodal Fero.

Potom šiel každý svojou cestou.

Pred domom som videl otcovo auto. Ponáhľal som sa. Ani som nečakal na výťah. Bral som schody po dvoch.

Mama otcovi odpustila. Otec mi sľúbil, že mi kúpi nového Andyho. Zatelefonoval som Dáši. Tá nedvíhala telefón.

Časť piata

V škole nás čakalo nemilé prekvapenie. Zubárka! Rozprávala nám niečo o mliečnych zuboch. O ich údržbe. O zubných kefkách. Nako-niec nás všet-